

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Академија за обука на судии и јавни обвинители
и нивни заменици на Република Македонија

Врз основа на член 9 став 1 алинеја 7 од Законот за Академија за обука на судии и јавни обвинители (Службен весник на Република Македонија бр.13/2006), а во врска со член 121 од Статутот на Академијата за обука на судии и јавни обвинители, Управниот одбор на Академијата на седницата одржана на 17.12.2008 година ја усвои следната

РАМКОВНА ПРОГРАМА
ЗА ПОСТОЈАНО СТРУЧНО УСОВРШУВАЊЕ НА
СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ
за
2009-2010 година

Согласно член 42 и член 43 од Законот за Академија за обука на судии и јавни обвинители (Службен весник на Република Македонија бр.13/2006), Академијата спроведува постојано стручно усовршување на судиите и јавните обвинители.

Цел:

Постојаното стручно усовршување се остварува со цел одржување и проширување на знаењата и стручноста во вршењето на судската, односно јавно обвинителската функција, јакнење на нивниот интегритет, што во поширока смисла ќе придонесе кон зајакнување на независноста на правосудството и владеење на правото.

Програмата ќе се реализира преку:

- Усовршување на вештините во насока на практична примена и интерпретирање на законите во решавање на конкретни случаи од судската пракса;
- Запознавање со содржината на новите закони и измени на законите;
- Зголемување и јакнење на професионалните способности во насока на јакнење на логичната и аналитичка аргументација во изготвувањето на судските одлуки;
- Воедначување на судската и јавно обвинителската пракса;

Крајна цел на Програмата е создавање на модерен и ефикасен правосуден систем кој води кон транспарентно, праведно и ефикасно правосудство и задоволување на стандардите на Европската унија и подговување за интеграција на правосудниот систем на Република Македонија во Европскиот систем.

Целни групи:

Програмата е наменета за постојните 656 судии и 173 јавни јавни обвинители, како и за судии и јавни обвинители кои ќе бидат избрани во текот на 2009-2010 година, како и советниците при судовите и јавните обвинителства. Правото и обврската на постојано стручно усовршување на судиите и јавните обвинители се остварува во Академијата во зависност од нивниот стаж, согласно член 43 од Законот и тоа:

- за судиите и јавните обвинители кои имаат над 15 години стаж како судија, односно јавен обвинител изнесува најмалку 15 часа во текот на годината.
- за судиите и јавните обвинители кои имаат над осум години стаж како судија, односно јавен обвинител изнесува најмалку 30 часа во текот на годината
- за судиите и јавните обвинители кои имаат до осум години стаж како судија, односно јавен обвинител изнесува најмалку 50 часа во текот на годината
- за новоизбраните судии и јавни обвинители изнесува 100 часа, кои треба да се реализираат во рок од една година од кога се избрани.
- за бројот на часовите поминати на постојано стручно усовршување, Академијата им издава потврди на судиите, обвинителите и државните службеници од Министерството за правда кои вршат работи од областа на правосудството, и тие податоци ги доставува до судскиот совет, Советот на јавни обвинители и министерот за правда на РМ

Поодделни теми од Програмата се наменети за стручно усовршување на советниците кои работат во судови и јавните обвинителства. Исто така некои теми се наменети и за други целни групи кои во работата имаат диопирни точки со конкретните теми. За овие целни групи Академијата ќе организира и специјализирани обуки, во зависност од потребите и финансиските можности.

Подготвување на Програмата:

Согласно член 122 од Статутот на Академијата, Програмата се изготвува врз основа на претходно детално испитување, анкетирање и анализа на потребите на судиите, јавните обвинители и другите корисници на услугите на Академијата, како и преку консултирање на мислења на институциите претставени во Управниот одбор на Академијата, правните факултети, професионалните комори и други

релевантни правосудни институции и организации, спроведено од стручната служба на Академијата во текот на 2007 И 2008 година.

Со цел за постојано и систематско унапредување и надградување на капацитетите на академијата за планирање организирање и спроведување на постојаното стручно усовршување, при определување на темите, методологијата и формите на обука, се земаат во предвид и сумираните резултати од извршените евалуации од секоја обука, како и сумираните писмени предлози, сугестии забелешки и коментари од страна на учесниците на обуките во текот на 2007 и 2008 година, сугестиите и забелешките на органите и телата на академијата а посебно на програмскиот совет како стручен орган, едукаторите кои непосредно ги спроведуваат програмите за обука, како и вработените лица од стручната служба кои директно учествуваат како логистичка поддршка на секоја обука а перцепирани во текот на реализирањето на обуките во претходниот период.

Покрај тоа, во контекст на целите и приоритетите на Република Македонија за акцесија кон ЕУ, потребата од хармонизација на домашното законодавство со меѓународното и потребата, домашните судии и обвинители да ги применуваат меѓународните стандарди во секојдневното постапување, дел од ова стручно усовршување е посветено на изучување на европската и меѓународната димензија на правото, борбата против корупција и организиран криминал, јакнење на капацитетите и знаењата на судиите и јавните обвинители за алтернативно решавање на спорите како начин за справување со судскиот заостаток, зајакнување на свеста за социјалната димензија на професијата, усовршување на знаењата на странски јазици и компјутерска технологија.

При изработка на програмата се земаат во предвид и изготвените годишни извештаи за работата на судовите во АРМ –Основните судови, Апелационите судови, Врховниот суд на РМ, извештајот на Врховниот суд со заедничките заклучоци и ставови за работата на судовите во РМ, Судскиот совет на РМ, и согласно обврските преземени со Националната програма за усвојување на Правото на ЕУ на Владата на РМ, се со цел при креирање на темите за обука да се земат во предвид:

- областите каде има најголем прилив на предмети,
- најголем број на правни лекови - редовни и вонредни,
- најчести пропусти при примена на материјалниот и процесниот закон, кои доведуваат до укинување но и до преиначување на судските одлуки,
- причините кои доведуваат до одолговлекување и долго траење на постапките кои предизвикуваат повреда на чл. 6
- потребите од воедначување на судската пракса во примената на материјалните и процесните закони

Програмата, по нејзиното одобрување и усвојување, според потребите може да се менува на предлог на Програмскиот совет и директорот. Воедно, сите

повремени и ад хок надворешно финансирани програми и проекти се прифаќаат и подготвуваат според темите, приоритетите и потребите на обуката и за нив се известува Програмскиот совет и ги одобрува Управниот одбор на првата наредна седница.

Програмата се доставува до судовите, до јавните обвинителства и до Министерството за правда и тоа во печатена форма или преку објавување на Интернет страницата на Академијата.

Предложената Програма претставува рамковна програма, при што по нејзиното одобрување и усвојување, Академијата ќе подготви годишен календар за тренинг активностите за 2009 и 2010 година со теми согласно утврдените приоритети како и детален тримесечен календар вклучувајќи ги темите, содржината на курсевите и семинарите, времетраењето, датумот и местото, слушателите, едукаторите, постапката и рокот за пријавување на учесниците. Календарите ќе бидат дистрибуирани до соодветните целни групи и објавени заедно со Програмата на веб страната на Академијата.

Датумите во календарот ќе бидат одредени доколку се познати кога се подготвува календарот. Ако не, датумот се објавува и се испраќа известување 2 недели пред настанот. Секој заинтересиран за учество пополнува стандардизиран формат кој го испраќа по пошта или е-маил пред почетокот на обуката на начин определен со правилникот за реализирање програмите за постојано стручно усовршување.

Финансиски средства:

Програмата за постојано стручно совршување на судиите и обвинителите ќе се реализира и се финансира со средства од Буџетот на Република Македонија, а според приоритетите и потребите на судиите и јавните обвинителите. Воедно, ќе се настојува за реализација на дел од Програмата да се обезбедат средства преку соработка со меѓународните организации.

Модули:

Програмата е составена од неколку модули кои опфаќаат општи теми, практични искуства во примената на законските решенија, новините во материјалното и процесното законодавство и пракса од основните области на правото, граѓанско, трговско и кривично, како и меѓународно и право на Европската унија, а со цел судиите и обвинителите да стекнат и развиваат не само основни професионални правни знаења, и инструкции за толкување и примена на прописите, туку и комплементарни вештини потребни за вршење на судиската односно обвинителската функција, како што се етика, менаџирање, изнаоѓање на алтернативни начини за решавање на споровите, развивање на комуникаторски способности со странките и јавноста, странски јазици и компјутерски вештини.

Модулите кои се однесуваат на материјалното и процесното право се фокусирани на секојдневната практичната работа на судиите и обвинителите, пред се преку анализа на практични случаи, изработка на акти, пресуди, обвинителни акти и слично. Воедно, поради актуелноста, тие опфаќаат и одредени теоретски прашања како и запознавање со најновите научни и стручни достигнувања во областа на националното, меѓународното и право и правото на ЕУ.

Едукатори:

Во реализација на Програмата, како едукатори ќе се ангажираат експерти од листата на едукатори на Академијата за обука на судии и јавни обвинители, која што е одобрена од Управниот одбор на Академијата, а во зависност од потребата за реализирање на специјализирани програми за одделни области и целни групи и ад хок едукатори - пензионирани судии и јавни обвинители, професори како и домашни и странски специјалисти од одредени области и институции, организации, цивилното општество и НВО, кои се ангажираат во зависност од видот на одделната тема.

Методи:

Програмата за постојано стручно усовршување ќе се реализира преку конференции, семинари, работилници, заеднички обуки со други целни групи, тркалезни маси, конференции и др. облици на стручно усовршување сообразено со потребите на судиите и обвинителите. Обуките ќе се изведуваат преку дебати, практични вежби, анализа на домашна и меѓународна пракса, со користење на современи техники за учење за возрасни, а според карактерот на темите и областа која е предмет на обуката.

Обуките ќе се реализираат централизирано и децентрализирано.

Евалуација:

Оценувањето на спроведената програма се предлага да се изврши на три начини:

1. Преку прашалници кои ќе се дистрибуираат пред и по завршувањето на обуката (така наречени *pre and post questionnaires*). Овие прашалници ќе содржат исти прашања и натој начин ќе се утврди познавањето на материјата пред обуката и по спроведената обука.
2. Преку прашалници кои ќе се дистрибуираат на завршување на обуката. Со овие прашалници ќе се оцени изведувањето на самата обука, едукаторите, материјалите, позитивните и негативните страни, како и предлозите за идни обуки.

3. Прашалници кои ќе се дистрибуираат после три или шест месеци од завршување на обуката, со кои ќе се оцени колку во пракса се применуваат стекнатите знаења.

* * *

Модул I. ПОСЕБНИ ПРОГРАМИ

Посебните програми кои ќе се реализираат во рамки на Модулот I, треба да овозможат понатамошно развивање и продлабочување на статусот, независната положба и самостојноста, стручноста, ефективноста, унапредување на способностите на носителите на правосудната функција потребни за успешна реализација на меѓународните стандарди за судење во разумен рок, како и вештините на вршењето на судската и јавно-обвинителската функција и раководење со судовите и јавните обвинителства и тоа за следните **целни групи**:

- Членовите на Судскиот совет и Советот на јавни обвинители
- Судиите на Врховниот суд на РМ и на Јавното обвинителство на РМ
- на судиите на Апелационите судови и Вишите јавни обвинителства-самостојни и со присуство на претставници од Врховниот суд и ЈО на РМ
- Претседатели на судови и јавните обвинители на јавните обвинителства

Предмет на дискусии и расправање на овие модалитети ќе бидат прашања кои се однесуваат на положбата, правата, обврските на носителите на правосудните функции, бројот, организација и надлежноста на судовите кои овозможуваат ефикасна достапност на граѓаните до правдата, практични проблеми при примена на законските процесни и материјално правни одредби, воедначување на судската пракса и казнена политика како и предлози за унапредување на постојните законските решенија.

Обуките во рамките на овој модул ќе се осврнат на улогата и на функцијата судија и јавен обвинител; професионално и етичко однесување; спроведување на законот за судови, законот за јавно обвинителство, законот за Судскиот совет на РМ и законот за Советот на јавните обвинители на РМ, во делот на остварување на надлежностите на советите во врска со статусните прашања за судиите и јавните обвинители. Ова се однесува особено на градење и унапредување на критериумите за избор, следење и евалуација на работата, имунитетот, одговорноста на судиите и јавните обвинители, јакнење на нивните работни техники и професионални вештини. Тука посебно место ќе завземат и обуките за претседателите на судовите и јавните обвинители на јавните обвинителства за развој на вештините за раководење

Овој модул ќе се реализира во вид на посебни модалитети како што се: работилници, тркалезни маси, дебати, форуми за дискусии, регионални конференции со учество на домашни и странски едукатори на кои ќе се изложат домашните прописи како и компаративни искуства на другите национални

законодавства и меѓународната легислатива на Совет на Европа, Обединетите нации, телата на Европска Унија и јуриспруденцијата на меѓународните судови.

ОБУКИ СПОРЕД ЦЕЛНИ ГРУПИ

А. Претседатели на судови и јавни обвинители на јавните обвинителства

1. Улога на претседателот во распоредување на судиите и заостатокот на нерешени предмети, постапување со претставка, евиденција, АРП, најчести основи за претставките и поплаките на граѓаните, односно:
 - објективни и субјективни причини за заостаток на предметите и одлагање на постапките и должина на траење на провостепена постапка
 - неуредна достава, непостапување на МВР по наредби, долго траење на вештачењата, злоупотреби на овластувањето на странките
 - незакажување на расправа-претрес
 - ненавремено изготвување на одлука
 - неизвршување на судски одлуки
 - ненавремено доставување на обжалените одлуки до повисоките судови
 - причини за административно враќање на предметите од повисокиот суд, законски и организациони ограничувања
2. Етика – судиска и етика на јавните обвинители, начела на етичките кодекси, компаративна споредба со кодексите на другите држави, почитување на начелата на кодексот како основ за спречување на злоупотребата на функцијата судија и јавен обвинител
3. Комуникациски вештини /односи со јавност, комуницирање со колегите, вработените и со странките, вештина на презентирање на работата на судот / јавното обвинителство
4. Вештини за раководење со суд и јавното обвинителство / претседателот / јавниот обвинител како водач, ресурси, заостаток на предмети, постапување со претставките, најчести основи за претставките и поплаките на граѓаните/
5. Стратешко планирање на работењето и буџетирањето, имплементацијана програмите за работа
6. Управување со буџетот, спроведување на Законот за извршување на буџетот, улогата на Државниот завод за ревизија, постапување по ревизиските извештаи и Законот за јавни набавки, улогата на Бирото за јавни набавки

Б. Судии и јавни обвинители

1. Етика – судиска и етика на јавните обвинители, начела на етичките кодекси, компаративна споредба со кодексите на другите држави, почитување на начелата на кодексот како основ за спречување на злоупотребата на функцијата судија и јавен обвинител
2. Вештина на комуницирање во судница, комуницирање со странките и судска психологија
3. Case management и планирање на времето
4. Подигање на правната култура, пристап до правдата, бесплатна правна помош/домашни и компаративни искуства

В. Едукатори и ментори

1. Моделирање на обука, планирање на сесија, подготовка на работни листови и материјали за обука, ефективни методи и техники за практична обука, тимска работа и работа во групи
2. Подготовка на РР презентација
3. Процес на менторство, однос ментор-менториран, техники на менторирање, критериуми за вреднување и оценување

МОДУЛ II. ОПШТИ ПРОГРАМИ

УПРАВНО ПРАВО

Целни групи: Судии на Управен суд и советници

Модулот II е наменет за судиите од новиот Управен суд и ќе биде посветен на управниот спор и местото и функционирањето на Управниот суд.

Се предлага овој модул да се реализира преку семинари, и се охрабруваат едукаторите да ја насочуваат работата преку дискусија и размена на искуства, како и преку работа на практични примери.

A. Материјално право

1. Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер;
2. Законот за класифицирани информации и Законот за заштита на личните податоци;
3. Закон за јавни набавки

4. Законот за прекршоци

- Соодветната примена на одредбите од Законот за општата управна постапка при водење на прекршочна постапка од страна на прекршочните органи;
- Примена на Законот за прекршоците во однос со материјалните прописи со кои се дерогираат одредби од Законот за прекршоци (порамнување и посредување, стек)
- Постапка по тужба и видови на одлуки на Управниот суд.

5. Изборен законик

6. Закон за пензиското и инвалидското осигурување

- Постапка за усогласување на пензиите;
- Статусот на осигурениците кои оствариле право на времена инвалидска пензија и правни последици од примена на членот 139 од ЗПИО во однос на остварување и губење на првата како осигуреници поради губење на својството пензионер.

7. Закон за здравствена заштита

- Приватизацијата во здравството (здравствени установи – основање и престанок – услови);
- Здравствени работници (основана лиценца, лиценца за работа, времено продолжување, времено одземање, трајно одземање на лиценцата за работа)
- Надлежност на министерството за здравство во спроведување на надзорот над работата на здравствените установи и коморите.

8. Закон за здравствено осигурување

- Овластувањата на ФЗОМ како купувач на здравствени услуги;
- Надлежност на Управниот суд во однос на спроведувањето на договорите за извршувањето на здравствените услуги склучени помеѓу ФЗОМ и здравствените установи.

9. Закон за просторно и урбанистичко планирање и Закон за градење;

- Решение за локациски услови и постапка за негово донесување;
- Изготвување на првостепени решенија од областа на урбанизмот и градежништвото;
- Стручна помош за читање на техничка документација од областа на урбанизмот и градежништвото;
- Овластувањата и мерките што можат да ги превземаат државниот инспекторат;

10. Законот за електронски комуникации и Закон за радиодифузна дејност

- Постапка за доделување на концесии

11. Закон за хартиите од вредност

- Улогата на државните органи при трговските и нетрговските трансфери на хартиите од вредност;

12. Царински закон

- Постапка за утврдување на дополнителна вредност на стоката што се увезува;
- Постапка за префрлање на стоката од еден во друг тарифен број;
- Царински прекршоци – дилеми за примена на постапката за порамнување и посредување кај царинските прекршоци – Закон за прекршоци во врска со царинскиот Закон;
- Стручна помош за читање на царинска докуменатција.

13. Законот за државјанство

- Начини на стекнување и губење на државјанство;
- Натурализацијата и проблемите на кои се наидува при постапувањето;
- Државјанството во сооднос со прашањата поврзани со матичната евиденција и граѓанските состојби;
- Стекнување на државјанство без водење на постапка за државјанство и ризикот кој го носи повеќе државјанства особено во однос на идентитетот;

14. Закон за приватизација и закуп на градежно земјиште во државна сопственост

15. Закон за експропријација

- Можноста и ден корисник на градежно земјиште на кое според урбанистичките планови е предвидена изградба на објекти од јавен интерес да поднесе предлог до надлежен орган за одземање право на користење – член 43 од Законот

16. Закон за катастар на недвижности (Службен весник на Република Македонија бр.40/2008)

- Улогата и надлежноста на Управниот суд при примена на новиот Закон за катастар.

17. Закон за земјоделско земјиште

- Постапка за доделување под закуп на земјоделско земјиште;

- Склучување на договори

18. Закон за ветеринарно здравство

- Постапка за избор на најповолни понуди за добивање дозвола за вршење на ветеринарна здравствена дејност од јавен каракте

19. Закон за заштита на животната средина

- Надлежност и овластување на државниот инспекторат од областа на животната средина

Б. Процесно право

1. Закон за управни спорови

- Уредување на поднесоци, примената на Законот за парничната постапка при уредување на поднесоци во управна постапка ;
- Постапка на Управниот суд за донесување на времените мерки; (по однос на оваа тема да се вклучат и судиите од Врховниот суд на РМ)
- Паралела меѓу времените мерки од Законот за обезбедување на побарувањата и Законот за управни спорови и кои одредби во кои конкретни ситуации ќе се применуваат;
- Примената на Законот за парнична постапка во однос на процесни решенија во однос на Законот за управните спорови (спојување на постапки, раздвојување, заеднички полномошник и сл.);
- Постапка на Управниот суд при решавање во полна јурисдикција;
- Постапка на Управниот суд кај молчењето на администрацијата (редовни и прекршочни предмети):
- Судска заштита на управните акти – разлика помеѓу редовното и специјализирано судство;
- Редовни и вонредни правни лекови.

2. Закон за општата управна постапка

- Редовни и вонредни правни лекови,
- Спроведување на административно извршување.

МОДУЛ III. КРИВИЧНО ПРАВО

Целни групи:

Обуките од овој модул се наменети за судиите од кривичните оддели и јавни обвинители и советници кои работат кривични предмети. Конкретните теми кои ќе се реализираат за определени целни групи според работното искуство, како и бројот на обуки по региони ќе биде определен со календарот за 2009-2010 година.

A. Материјално кривично право

Темите кои ќе бидат обработувани во овој дел од обуката ќе се однесуваат на материјалното кривично право при што ќе бидат дефинирани определени правни институти предвидени со Кривичниот законик и други закони кои третираат кривично правна проблематика. Посебен осврт ќе им биде даден на новините кои се воведени во Кривичниот законик, досегашните домашни искуства во примената на овие одредби и најдобрите меѓународни практики во овие области. Во делот на новините предвидени со Кривичниот законик интенцијата е да се обработат практичните компаративни искуства на меѓународен план како и искуствата од досегашната практика од примената на овие одредби во Република Македонија. Ќе се посвети внимание и на теми кои се релативно малку застапени во праксата, а кои имаат тенденција на пораст и за кои во иднина се очекува интензивирање на бројот на сторени кривични дела.

1. Спорни прашања во врска со докажување на кривичните дела против животот и телото /улогата на органите во преткривичната постапка собирање и обезбедување на докази, записник за увид, реконструкција, видови на вештачења од судска медицина-улогата на вештакот и негово сослушување, случаи на определување на дополнително или ново вештачење
2. Оценка на вербалните и материјални докази и видови на вештачења кај кривичните дела против јавниот сообраќај, особено чл.300ст.4 в.в со 297 ст.1 и 3, разграничување меѓу умисла и небрежност кај овие кривични дела, сослушување на вештите лица /сообраќајна криминалистика
3. Кривични дела во врска со животна средина (кривични дела, прекршоци, улогата на Министерството за екологија
4. Кривични дела против честа и угледот (најчести случаи и одлуки по истите, спорни прашања во врска со докажувањето во светло на ЕКЧП/етички кодекс на новинарите
5. Кривични дела во врска со хартии од вредност, берза и кривични дела в.в со стечај

6. Спорни прашања и докази за утрдување на елементите на кривичните дела злоупотреба на службена должност и појавните облици, со осврт на ставот 5 – кога делото е сторено при вршење на јавните набавки
7. Кривични дела против јавните финансии, платниот промет во стопанството, улогата на материјалните докази, вештачењата и финансовите извештаи, основите на платниот промет, сослушување на вештото лице, спроведување на Законот за јавни набавки и
8. Царинскиот криминал, криумчарење, царински прекршоци, овластувањата на Царинска управа во предистражна постапка
9. Кривични дела против изборите и гласањето

Б. Кривично процесно право

Темите кои ќе бидат обработувани во овој дел од обуката ќе се однесуваат на кривично процесното право при што акцентот ќе биде ставен на процесните дејствија кои имаат релативно посложен карактер. Преку едукацијата на оваа тема едновременно ќе се направи обид за воедначување на практиката на територијата на Република Македонија во однос на користењето на определени кривично правни институти преку согледување на постојната пракса и примената на новините во кривичната постапка.

1. Подготвување на кривична пријава и доказите/ соработка на ЈО и МВР, одлуки во текот на истрагата, постапување со незаконски докази- проблеми и примери од пракса
2. Можностите за спогодување во предистражна постапка пред ЈО (чл. 145 и 146 од ЗКП), другите процесни одредби за забрзување на постапката, алтернативни мерки и казни
3. Мерките на безбедност и нивното извршување, видови на вештачење и нивната примена со посебен осврт на случаите на непресметливост - европски стандарди, заштита на обвинетиот во текот на постапката, примери од примена на материјално правните и процесните одредби во врска со нивното изрекување и можностите за замена /актуелна состојба
4. Улогата на бранителот во кривичната постапка според ЗКП/новиот Закон за адвокатура/етички кодекс на адвокатите
5. Одлуки донесени од КС, разграничување на надлежноста со судечкиот совет кај привремени мерки и притворот, одлуки на КС на повисоките судови/- супститути на мерката притвор и број на изречени мерки во праксата- гаранција, можности и проблеми за нивна почеста примена-улогата на сите органи при нивното изрекување и спроведување/актуелна состојба

6. Одговорност на правни лица-компаративни искуства
7. Извршување на санкции (кривични, прекршочни, мерки на безбедност, наплата на кривичните санкции, наплата на парична казна преку извршител, извршување на мерките конфискација и одземање на предмети, одлуки по условен отпуст и прекин и одложување на казната/новата улога на судијата за извршување на санкции/актуелна состојба
8. Казнената политика- најчести причини за преиначување на одлуките-улогата на Апелациониот суд во воедначување на првостепената пракса при одмерување на казните –актуелна состојба/состојба со одлуките на Врховен суд по повод вонредно ублажување на казната
9. Причини за укинување на првостепените одлуки/ најчести повреди на процесните и материјално правните одредби-пракса на Апелационите судови и на Врховениот суд по повод вонредните правни лекови(вонредно преиспитување на правосилна пресуда и БЗЗ)
10. Улогата и значењето на финансиските извештаи како докази во кривичната постапка

МОДУЛ IV. ПОСЕБЕН МОДУЛ ЗА ИЗМЕНИТЕ НА ЗКП И КЗ

Измените на ЗКП и КЗ во рамки на спроеведување на стратегијата за измени на казненото законодавство

Во текот на 2009 и 2010 година ќе се спроведе и конзистентна и континуирана обука за судиите и јавните обвинители кои работат на кривичната област во светло на најновите измени на КЗ и ЗКП според динамика како што ќе се усвојуваат, а особено измените во ЗКП во делот на истрагата.

A. Меѓународно кривично право

Целта на овој дел од обуката е учесниците да се запознаат со примена на стандардите од меѓународното право поврзани со кривичните предмети, да се анализираат меѓународните и Европските документи во оваа област, како и акцентира потребата од соработка во меѓународни рамки. Со оглед на улогата на Министерството за правда во оваа област на семинарите ќе бидат поканети и претставници и учесници од истото. Обуката ќе се фокусира во главно на темите:

1. Меѓународна соработка во кривична материја, заемна правна помош, соработката со мрежите, екстрадиција

2. Организиран криминал и други кривични дела од Европски и меѓународни конвенции
3. Корупција (собирање на докази, умисла и докажување на вината, поим на конфликт на интереси, улогата на ДКСК -изборниот закон во светло на КЗ со учество на ДИК, Закон за финансирање на партиите/Конвенција за спречување на корупција
4. Трговија со луѓе и криумчарење на мигранти- со осврт на трговија со деца и облиците, соработка на криминалните мрежи на балканот-видови на меѓуграничен криминал, национална и регионална соработка на органите во борбата против овој вид криминал, појава на кривични дела на трговија со органи/актуелна состојба-компаративни искуства
5. Обработка на правосилни случаи пред Хашкиот трибунал
6. Трговија со оружје, разграничување на облиците, поим на поголемо количество, меѓуграничен криминал, национална и регионална соработка на органите за прогон
7. Трговија со дрога - меѓу превенцијата и репресијата /меѓугранични облици на организиран криминал и националната и регионална соработката во борба против истиот/употреба на истражните техники како доказ
8. Компјутерски криминал/- измама со банковни и кредитни картички/Конвенцијата за сајбер криминал
9. Антидискриминација/компаративни искуства
10. Конвенцијата за заштита на лични податоци, - компаративни и домашни искуства, Закон за лични податоци
11. Корпоративна одговорност на правни лица

Б. Организиран криминал

Основни целни групи: Судии и јавни обвинители кои постапуваат по предмети од организиран криминал и корупција

Дополнителни целни групи: Судии кои постапуваат по кривични предмети и јавни обвинители

Овој дел од обуката ќе се осврне на феноменот на организираниот криминал и импликациите кој истиот ги има на меѓународно ниво. При тоа ќе бидат проучувани соодветните конвенции во оваа област, а особено Конвенција на Обединетите Нации против Транснационалниот организиран криминал. Ќе биде

даден осврт на казнената политика за изрекување на казни за сторени кривични дела од областа на организираниот криминал предвидени во Кривичниот законик, поимот, видовите и кривичните дела од групата на организиран криминал и потребата од соработката на институциите на домашен и меѓународен план во насока на борба против истиот. Доколку е соодветно можно е разгледување на конкретен правосилно завршен случај од оваа област.

1. Посебни истражни мерки, и досегашните искуства од издадените наредби за примена на посебните истражни мерки
2. Законот за заштита на сведоци со цел прибирање на валидни докази и употреба на искази на анонимни сведоци и проблематиката поврзана со ефикасна истрага во поглед на непознати сторители
3. Спречување на перење пари
4. Закон за следење на комуникации/ посебните истражни дејствија и законито прибавување на доказите- правосило завршени случаи
5. Обработка на правосилни случаи пред Хашкиот трибунал
6. Новините во ЗКП во поглед на истражните мерки и заштита на сведоци

В. Малолетничка деликвенција

Основни целни групи: Судии и јавни обвинители кои постапуваат по предмети спрема малолетници

Дополнителни целни групи: Судии кои постапуваат по кривични предмети и јавни обвинители

1. Закон за малолетничка правда
2. Кривични дела в.в. со сексуално злоставување на децата измени на КЗ, постапување со деца жртви на сексуално насилство, судска пракса
3. Семејно насилство

Г. Закон за прекршоци

Основни целни групи: Судии кои постапуваат по прекршочни предмети

Дополнителни целни групи: Јавни обвинители, претседателите и членовите и замениците на прекршочните комисии

1. Основни начела и принципи
2. Систем на мерки и постапки за забрзување на постапката
3. Одговорност на правните лица
4. Глобата како главна санкција (проблеми во пракса, разлики во пропишувањето кај одделните прекршочни органи, извршување на глобата (проблеми и пречки), правила за одмерување на казната, одземање на предмети и конфискација, методологија на евиденцијата, причини за застареност (објективни и субјективни) и како да се надминат
5. Право на поведување на управен спор во прекршочна постапка
6. Странки во постапката -оштетениот во прекршочна постапка, улогата на бранителот
7. Барање за обезбедување на присуство во постапката
8. Достава, прекин на постапката, донесување на одлука, трошоци на постапката

МОДУЛ V. ГРАЃАНСКО ПРАВО

Целни групи:

Обуките од овој модул се наменети за судии и советници кои работат на сите оддели од граѓанска област и на стопанскиот оддел. Конкретните теми кои ќе се реализираат за определени целни групи според работното искуство, како и бројот на обуки по региони ќе биде определен со календарот за 2009-2010 година.

Програмата за континуирана обука на судии во рамките на овој модул е работена врз основа на претходна анализа и оценка на потребите на судиите, како и врз основа на досегашното искуство и утврдените проблеми при примената на законите од оваа област. Покрај разработка на референтните закони, а особено нивните последни измени, обуката ќе се фокусира и на: почитување на човековите права во граѓанската материја; примена на општите принципи на граѓанското право; подготовка на предметите; симулирани судења; утврдување на факти; основни принципи на доказната теорија; методологија на пишување на судски одлуки; тематски прашања за пресудувањето; пишување на пресуди; анализа на напишаните судски одлуки; јазикот во процесните документи; анализа на постапката; процесни одлуки за време на судење; како и важењето на законите и нивното ретроактивно дејство; и друго.

A. Сопственост

Цел на овие обуки е да се обработат актуелни прашања за правните аспекти на сопственоста како една од најзначајните области од граѓанското право и нејзината правна заштита преку судските инстанции. Како методи на учење го предлагаме интерактивниот начин на учење, кој покрај предавањето опфаќа и дискусија, работа по групи, работа на конкретни предмети од судската пракса и сл

1. Сопственички тужби - реивиндикациона; од претпоставен сопственик; негаторна; деклараторна (утврдителна) и излачна, утврдителни одлуки за објекти во градежен реон
2. Стекнување на сопственост по основ на градба, од несопственик, договори за здружување на средства за заедничка градба и стекнување на право на сопственост
3. Примена на Закон за градежно земјиште и Законот за градење, конвалидација на договори за купопродажба на недвижност склучени за време на забрана на промет на земјиште, а кои се во целост исполнети или во претежен дел
4. Заштита на правото на сопственост кај дивите градби и злоупотреба на правото на имателите на бесправно изграден објект
5. Службеност и негово вознемирување
6. Хипотека, договорен залог и рачна залога, заложно право и реализација
7. Постапка по платни налози, приговори по платни налози, одлуки

Б. Облигации

Цел на овие обуки е запознавање на судиите коишто работат на оваа област со видовите договори коишто најчесто го регулираат прометот на движните и недвижните ствари помеѓу правните и физичките лица, како и правните последици од нивното непочитување. Посебен акцент ќе се стави врз градење на судската пракса за солидарна одговорност на должниците, надоместок на материјалната и нематеријалната штета, критериумите за определување на надоместоците кои се определуваат за лица незаконски лишени од слобода, како и размена на искуство од досегашната судска пракса од областа на облигационото право.

1. Ништовност, поништување и раскинување на договорот (разлики)
2. Договори со товари
3. Камата, од кога тече, начин на досудување за поделни основи
4. Права и обврски од договор за кредит
5. Раскинување на договор за продажба поради скриени недостатоци

6. Договор за доживотна издршка, раскинување и поништување
7. Материјална и нематеријална штета и критериуми за утврдување, судски спорови за штета каде странка е државата, надомест на штета по основ на зголемена вредност, дополнителна пресуда за досудување на материјална и нематеријална штета
8. Разлики меѓу надомест на штета и стекнување без основ
9. Имотно правни побарувања настанати од извршување на кривично дело
10. Објективна одговорност за опасни ствари, солидарна и паралелна одговорност

В. Работни односи

Основни целни групи: Судии кои постапуваат по работни спорови

Дополнителни целни групи: Судии кои постапуваат по граѓански предмети

Цел на овие обуки се запознавање на судиите коишто работат на овие материи со измените во позитивното законодавство, негова имплементација во целина и на размена на искуство од досегашната судска пракса. Темите ќе бидат обработени и презентирани од страна на едукатори на Академијата, но не е исклучена и можноста како предавачи да учествуваат и претставници од Бирото за вработување, Агенцијата за државни службеници и Министерството за финансии, за прашања кои се однесуваат на нивната работа.

1. Примена на меѓународните договори, конвенции и препораки во споровите од работните односи за склучувањето и престанувањето на договорот за вработување и за времетраењето на работниот однос
2. Примена на ЗРО и Колективните договори во случаи кога КД не се во согласност со ЗРО, во споровите за поништување на одлука за распоредување на работник и за откажување на договор за вработување по сите основи
3. Поништување на одредби од договорот за вработување, плата според договорот за вработување и плати и други надоместоци во случаи кога нема договор за вработување (фактички работен однос)
4. Надомест на штета на работник поради незаконит престанок на работен однос (материјална и нематеријална), утврдување на денот на престанокот на работниот однос од страна на судот и надомест на штета, кога за работникот не е прифатливо да се врати на работа со правосилна судска пресуда – примена на чл.102 од ЗРО

5. Распоредување на работник од едно на друго работно место според ЗРО, Колективните договори и договорот за вработување.

Г. Извршна постапка

Основни целни групи: Судии кои постапуваат по извршни предмети

Дополнителни целни групи: Судии кои постапуваат по граѓански предмети, извршители

1. Закон за извршување - извршување над недвижности по заложно право кога е заклучена стечајна постапка над должникот, начин на наплата на парична казна преку извршител
2. Закон за обезбедување на побарувања, видови на средства за обезбедување на побарувања

Д. Вонпроцесна постапка

Основни целни групи: Судии кои постапуваат по вонпроцесни предмети

Дополнителни целни групи: Судии кои постапуваат по граѓански предмети, нотари

3. Закон за вонпроцесна постапка договор за, физичка делба, исклучување од дел од наследството, правото на брачниот другар на наследство во бракот без деца
4. Закон за наследување - составување на судски тестамент, легат, улога на нотарите како повереници во оставинска постапка, наследно право на брачни другари

Ѓ. Парнична постапка

Основни целни групи: Судии кои постапуваат по граѓански, извршни, вонпроцесни, трговски, стопански, во работни спорови, стечај

1. Одредување на вредноста на спорот и на таксите, и нивна наплата согласно Законот за судски такси
2. Докажување, оценка на докази, предлагање на нови докази после прва главна расправа
3. Странки, законски застапници и полномошници, доставување на физички лица, достава на писмена и комуникација со странски држави
4. Поднесоци со посебен осврт на тужба

5. Подготовка на главна расправа (претходно испитување на тужбата, доставување на одговор, закажување и одржување на расправа
6. Раководење со главна расправа и водење на записник, видови на процесни решенија, постапување на странките и полномошници, спречување на злоупотреби и причини за одлагање и одолговлекување
7. Сопарничарство, повеќе тужбени барања, преиначување, пртивтужба вмешување
8. Посебните постапки во ЗПП
9. Улогата и значењето на финансиските извештаи како докази во парничната постапка
10. Видови пресуди, пресуда поради неподнесување на одговор на тужба, меѓупресуда
11. Враќање во поранешна состојба
12. Привремени и претходни мерки-надлежност за нивно изрекување
13. Постапка за порамнување и посредување

МОДУЛ VI: ТРГОВСКО ПРАВО

Основни целни групи: Судии и советници кои постапуваат по трговски предмети

Дополнителни целни групи: Судии кои постапуваат по граѓански предмети

Овој модул има за цел да ги запознае судиите со законската регулатива од оваа област, судската пракса, современите меѓународни трендови, како и разграничување на одредени институти и категории во контекст на оваа правна материја. Истовремено, посебен акцент ќе се стави на акциите, акционерскиот капитал, уделите во друштвата (од теоретски и практичен аспект), тргувањето со хартии од вредност, берзата како организиран пазар на хартиите од вредност, Комисијата за хартии од вредност како регулаторно тело и стечајот.

Како едукатори се предлагаат судии, правни експерти, како и претставници на Македонската берза за хартии од вредност, Комисијата за хартии од вредност, Централниот депозитар на хартии од вредност и други институции поврзани со односната тема.

Разновидноста на темите, на едукаторите им нуди можност за употреба на сите методи и техники на едукација на возрасни, од предавање, дискусија и дебата, симулирање на случај и на судење, студија на предмет од судската пракса, па се до видео презентации и играње или давање на улоги.

1. Закон за трговски друштва и други закони од оваа област

1. Пасивна легитимација на друштвата согласно ЗТД кои не се усогласени со ЗТД, а не се под стечај и не се ликвидирани а се блокирани жиро сметките
2. Транспортно право (транспортни договори: за железнички, патен, воздушен и воден сообраќај)
3. Менаџерски договори и нивните битни елементи, одговорност за надомест на штета на членовите на органите на управување, општо за спецификите на трговските договори,
4. Учество во распределба на добивка, односно дивиденда
5. Договор за градење
6. Договор за лизинг
7. Акции, продажба трговски и нетрговски пренос, поништување на одлуки на Собранието во судска постапка по ЗТД, видови на акции, права на акционерите и заштита на правата на акционерите, начин на заложување на акции и удели
8. Поништување на одлуки пред суд за истргувани акции запишани во Централен депозитар за хартии од вредност и разграничување на судската надлежност од надлежноста во управната постапка пред овие органи
9. Берза хартии од вредност, договори за продажба преку берза
10. Улогата и значењето на финансиските извештаи како докази во парничната постапка меѓу трговските субјекти

2.Стечај

1. Излачно и различно право во стечајните постапки - компаративни искуства
2. Улога на вештаците во стечајна постапка
3. Запирање, заклучување на стечајна постапка, запирање со помош на вешти лица, трошоци и награда на стечајни управители
4. Улога на стечајниот совет, рокови, постапување и одлуки, право на жалба
5. Ажурност на првостепените и Апелационите судови за решавање на стечајните предмети, причини за траење на постапките, актуелна состојба низ бројки, споредба на начелото на итност на стечајната постапка со роковите за постапување на органите на стечајната постапка

6. Стечај и ликвидација на банка според Законот за банки од 2007

3.Посебни закони

5. Основи на платен промет во Република Македонија
6. Закон за осигурување

МОДУЛ VII. МЕЃУНАРОДНО ПРАВО И ПРАВО НА ЕУ

Целни групи : Сите судии и јавни обвинители

1. Општа, воведна обука за меѓународното право

- Општите принципи на меѓународното право;
- Изворите на меѓународно право и нивното влијание врз домашното право;
- Споредба со домашното право;
- Договорите за ратификација, што се ратификувани, а кои се потпишани договори;
- Меѓународното јавно право и правото на Европската унија во контекст на националното право;
- Тенденции во современото Меѓународно право;
- Значење, внатрешна организација и улога на меѓународните институции, на Советот на Европа, ОБСЕ, Пактот за стабилност
- Меѓународни судови.
- Одделните членови од ЕКЧП и праксата на ЕСЧП

2. Посебни обуки

- Одделни Конвенции и други документи на Советот на Европа и Обединетите нации ратификувани и потпишани од Република Македонија како и праксата на меѓународните судови

3. Право на Европската унија

1. Правни инструменти на ЕУ

- Примарни извори
 - Основачките договори (ЕЗЈЦ, ЕЕЗ, ЕВРОАТОМ, Мастрихт, Амстердам, Ница)
- Секундарни извори
 - Регулативи (по можност преку case study)
 - Директиви (по можност преку case study)

- одлуки
- препораки и
- мислења
- Непишани извори (судска пракса, стандарди за човекови права, општи начела)

2. Институции на Европска Унија – состав и надлежности

- Европски парламент
- Европска Комисија
- Совет на Министри
- Судот на правда
- Финансиски суд
- Европски совет

3. Европски суд на правда

- Организација и статус
- Избор и разресување на судии (компаративно со националните судови)
- Надлежност и постапки пред Судот на правдата
 - Испитување и поништување на правни прописи на органите на ЕУ
 - Решавање на спорови со полна јурisdикција
 - Давање правни мислења
 - Постапка за прелиминарни одлуки и толкување на комунитарно право
 - Постапки за неизвршување на обврски
 - Постапки за анулирање
 - Постапка за недејствувања
 - Спор за надоместок или обештетување
 - Правото што го применува судот
 - Активизмот на Судот на правдата
- Видови одлуки и нивно донесување
- Спорови меѓу држави – членки
- Спорови меѓу држави – членки и органите на ЕУ

4. Судот на правдата и националните судови на државите членки

- Начело на приоритет
- Начело на директна примена
- Начело на супсидијарност
- Претходни прашања и интерпретација
- Хармонизација на законодавството
- Судски надзор на суди на надлежности (komptenz - komptenz)

5. Улогата на Судот на правдата и неговото значење за првиот столб на ЕУ
 - Заеднички пазар
 - Слобода на конкуренција
 - Право на сопственост
 - Европско државјанство

6. Правосудство и внатрешни работи и Судот на правдата
 - Соработка во кривични предмети
 - Апроксимација на казнено – правните системи
 - Заемно признавање и извршување на казнените пресуди
 - Екстрадиција и други области на соработка
 - Европски налог за апсење
 - Европски налог за замрзнување на имот и на докази
 - Судска помош
 - Право на жртвата
 - Соработка во граѓански предмети
 - Правила за изнаоѓање на меродавно право и определување на судска надлежност
 - Инструменти за судска соработка
 - Заемно признавање и извршување на судски пресуди
 - Европски извршен налог
 - Судска помош и медијација
 - Област на слобода, безбедност и правда
 - Азил, миграција и гранична контрола
 - Полициска соработка
 - Соработка во спречување на тероризмот
 - Спречување на организираниот криминал
 - Спречување на трговија со дрога и луѓе
 - Спречување на финансиски криминал
 - Спречување на корупција
 - Спречување на компјутерски криминал
 - Европска мрежа за превенција на криминалот

7. Судот на правдата и човековите права
 - Повелбата на ЕУ за човекови права
 - Европската конвенција за човекови права на Советот на Европа
 - Поврзаност на Европскиот суд на правдата со Европскиот суд за човекови права
 - Вклучување на ЕУ во Европската конвенција за човекови права
 - Case study – Случајот на Босфорус пред Европскиот суд за правдата и Европскиот суд за човекови права; Случајот на Марсхал

8. Реформскиот договор од Лисабон и Европскиот суд на правдата

- Надлежности и овластувања на институциите на ЕУ
- Европскиот суд на правдата и националните вета
- Тристепен судска поставеност на Судот на правдата
 - Специјализирани судови (прв степен)
 - Високиот или општ суд (втор степен)
 - Судот на правдата (трет степен)

9. Европски јавен обвинител

- Надлежности
 - Судско тело со директни овластувања
 - Истражување, гонење и доведување до Суд
- Начин на избор и разрешување

Анекс 1

- Преведена правна легислатива
- Соработка со Владата и СЕП

Анекс 2

- Спроведување семинари и работилници
 - Судска соработка по граѓански предмети
 - Судска соработка по кривични предмети
 - Судска практика
 - Симулации на случаи (поднесување, постапка, одлучување)

МОДУЛ VIII. ЗАПОЗНАВАЊЕ СО НАЈНОВИТЕ НАУЧНИ И СТРУЧНИ ДОСТИГНУВАЊА ОД ОБЛАСТА НА НАЦИОНАЛНОТО, МЕЃУНАРОДНОТО И ЕВРОПСКОТО ПРАВО

Целни групи : Сите судии и јавни обвинители

Овој модул опфаќа обуки на повеќе теми кои се актуелни во меѓународното и европското право, а исто так и во регионалната соработка. Со оглед на темите и на тоа што тие се регулирани и со граѓанското и кривичното право, обуките ќе се организираат и за граѓански и за кривични судии, како и за јавни обвинители.

1. Права од индустриска сопственост

- Заштита на правата од индустриска сопственост;
- Заштита на авторските права.

4. Алтернативно решавање на спорови, Медијација
5. Заштита на конкурентноста
6. Заштита на потрошувачи
7. Авторско право – стекнување на авторско право и заштита, судска пракса и проблеми во праксата
8. Закон за семејство, донесување и спроведување на одлуки за привремени мерки и одлуки за доделување на деца на стрателство, определување на висина на издршка на деца и брачни другари, измени на висината

МОДУЛ IX. СТРАНСКИ ЈАЗИЦИ

Целни групи: Сите судии и јавни обвинители

Оваа обука има за цел континуирана едукација со странски јазици и користење стручна правна терминологија на странски јазик

1. Курсеви по англиски и француски јазик – почетно и напредно ниво.
2. Користење на стручна правна терминологија

МОДУЛ X. РАБОТА СО КОМПЈУТЕРИ И НОВИ ИНФОРМАТИЧКИ ТЕХНОЛОГИИ

Целни групи: Сите судии и јавни обвинители и нивни советници

Оваа обука има за цел постојано усовршување на судските и обвинителските стручни службеници за работа со компјутери и за примена на новите информатички технологии, воведување на информатичката технологија во работата при заведување на предметите; запознавање на судската и обвинителската пракса преку пристап и работа на интернет.

1. Работа со компјутери и нови информатички технологии, Word, Excel, Power Point, Access
2. Пристап и работата на интернет заради запознавање со судската пракса, симнување и чување на информациите, пребарување на во правните бази на податоци

МОДУЛ XI. СПЕЦИЈАЛИЗИРАНИ ОБУКИ

Во овие специјализирани обуки покрај судиите и јавните обвинители како целни групи можат да се јават:

- медијатори
- нотари
- адвокати
- извршители

Овие обуки ќе реализираат во зависност од материјалните можности и обезбедени финансии од буџетот, донации и проекти, а на теми поврзани со законската регулатива за конкретната целна група.

Академија за обука на
судии и јавни обвинители

Претседател на Управен одбор
Абдулаким Саљиу